

**PLAN PROXECTA DE INNOVACIÓN EDUCATIVA
PROGRAMA NUTRIESCOLAS · CURSO 2025-2026**

MEMORIA FINAL

CEIP Plurilingüe Raúl Fernández

1. Introducción. Resumo do desenvolvemento do proxecto

O CEIP Plurilingüe Raúl Fernández desenvolveu durante o curso 2025-2026 o proxecto Nutriescolas O “Aprendendo a alimentarnos xogando dende Infantil”, enmarcado no Plan Proxecta de Innovación Educativa da Xunta de Galicia (Plan Obesidade Zero en Galicia). O proxecto, dirixido ao alumnado de Educación Infantil e a Educación Primaria, tivo como obxectivo introducir, dende as primeiras etapas educativas, hábitos de vida saudables a través de experiencias significativas arredor da alimentación, empregando o xogo, a experimentación sensorial e a participación activa como ferramentas fundamentais de aprendizaxe.

No proxecto inicial previo indicábase, entre outras actuacións, as seguintes: o fomento do consumo habitual de froita, verdura e auga; o achegamento á orixe dos alimentos mediante visitas a comercios e produtores locais de Castrelo do Val (Ecoagro, Tenda do Lito); a creación e mantemento dunha horta escolar; a colaboración cunha nutricionista da comarca; e a implicación activa das familias e da ANPA en todo o proceso, todo isto cunha metodoloxía lúdica, experiencial e interdisciplinar, traballada de forma internivel nos tres cursos de Educación Infantil e nos cursos de Primaria.

Ao longo dos tres trimestres do curso desenvolvéronse un total de doce actividades rexistradas documentalmente, que combinaron a elaboración de receitas saudables vinculadas ao calendario festivo galego (Samaín, Magosto, Nadal, Entroido e Pascua), unha saída didáctica a unha explotación agrocolóxica local (Ecoagro), a creación dunha horta escolar internivel, a recollida e consumo no comedor escolar dos produtos cultivados, e unha charla formativa a cargo da nutricionista da comarca. Esta memoria recolle a valoración final de todos os actores implicados, a análise dos resultados acadados, a avaliación do proceso e as conclusións do proxecto.

2. Memoria final

2.1. Valoración final de todos os actores implicados no proxecto

Valoración do coordinador e docentes/mestres participantes

O equipo docente que participou no proxecto valora positivamente a experiencia global do curso. A metodoloxía lúdica e manipulativa permitiu que o alumnado, mesmo nas idades máis temperás, se implicase activamente en todas as fases das actividades: selección e manipulación de alimentos, elaboración de receitas, e plantación e coidado da horta escolar. A coordinación entre niveis (Educación Infantil e Primaria) facilitou actividades especialmente enriquecedoras, como a plantación e a posterior recollida da horta escolar.

Como aspecto de mellora, o equipo sinala a dificultade, en dúas ocasións ao longo do curso, de axustar determinadas actividades á data inicialmente prevista por motivos de organización interna do centro: a actividade conxunta coas familias programada para o primeiro trimestre, e a charla da nutricionista da comarca, que houbo que trasladar do segundo ao terceiro trimestre.

Tamén se engade a dificultade económica que formulan estas actividades, sendo un gran custe económico para o centro, e sen ningún tipo de aportación por parte da administración, o cal dificulta o correcto funcionamento das actividades.

Valoración da poboación destinataria (alumnado)

O alumnado participante mostrou en todas as actividades un alto grao de motivación e participación activa, especialmente nas propostas de cociña e nas saídas ao exterior. As fichas de rexistro das actividades constatan unha consecución elevada dos obxectivos específicos en case a totalidade do alumnado implicado.

A experiencia da horta escolar — dende a elección das plantas no Ecoagro até a súa recollida e consumo no comedor escolar — resultou especialmente significativa, ao permitirlle ao alumnado comprender de forma vivencial todo o ciclo “do horto ao prato”.

Valoración das familias

A implicación das familias materializouse principalmente a través da comunicación regular mediante o blog do ciclo de Infantil (www.pequenosdecastrelo.blogspot.com), onde se publicaron as actividades e o rexistro fotográfico do proxecto, e a través da relación co Ecoagro de Castrelo do Val, onde traballan dúas familias do centro que actuaron como guías durante a visita didáctica do alumnado.

Non obstante, non foi posible desenvolver, na data prevista, a actividade de participación directa das familias programada para o primeiro trimestre (receita das familias), por dificultades de organización interna.

Valoración doutras partes participantes

Destaca a colaboración do Ecoagro de Castrelo do Val (explotación agroecolóxica local), que acolleu ao alumnado de Infantil e 1º de Primaria nunha visita didáctica e facilitou as plantas para a horta escolar, e a da nutricionista da comarca, que impartiu unha charla formativa ao alumnado de 1º e 4º de Primaria sobre os grupos de alimentos (proteínas, hidratos de carbono e graxas) e a elaboración de pratos equilibrados. Ambas colaboracións resultaron moi positivas e enriquecedoras, e supoñen un recurso comunitario que se debería manter e reforzar en futuras edicións do proxecto.

2.2. Análise dos resultados

Análise xeral do proxecto: DAFO

A continuación recóllese a análise DAFO (Debilidades, Ameazas, Fortalezas, Oportunidades) elaborada a partir do desenvolvemento das actividades documentadas ao longo do curso:

	ANÁLISE INTERNA
Debilidades	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultades de organización interna que impediron realizar, na data prevista, a actividade conxunta coas familias do 1º trimestre. • Necesidade de reprogramar a charla da nutricionista, trasladada do 2º ao 3º trimestre. • Maior concentración da participación nalgúns cursos (Infantil e 2º de Primaria) fronte a unha presenza máis puntual de 1º e 4º de Primaria. • Falta de orzamento público para xestionar o proxecto
Fortalezas	<ul style="list-style-type: none"> • Forte implicación e coordinación do profesorado de Infantil e Primaria, con apoio de profesorado PT e dunha alumna en prácticas. • Metodoloxía lúdica, sensorial e manipulativa moi axeitada ás idades do alumnado. • Peche dun ciclo completo e significativo: compra de plantas no Ecoagro → plantación na horta escolar → recollida e consumo no comedor escolar. • Boa comunicación coas familias e a comunidade a través do blog do ciclo de Infantil.

	<ul style="list-style-type: none"> • Aproveitamento das datas festivas do calendario galego (Samaín, Magosto, Nadal, Entroido, Pascua) para traballar a educación alimentaria de forma motivadora e contextualizada.
ANÁLISE EXTERNA	
Ameazas	<ul style="list-style-type: none"> • Dependencia da dispoñibilidade de axentes externos (nutricionista da comarca, comercios e explotacións locais) para cumprir o cronograma previsto. • Condicionantes climáticos e estacionais que poden afectar ás saídas e ás actividades de horta.
Oportunidades	<ul style="list-style-type: none"> • Colaboración cun recurso de proximidade (Ecoagro), reforzada pola presenza de familias do centro que traballan alí. • Posibilidade de vincular de forma máis estable a horta escolar co comedor escolar como recurso educativo permanente. • Visibilidade e difusión do proxecto a través do blog do ciclo, que pode servir de punto de partida para ampliar a participación familiar e comunitaria en próximos cursos.

Cronograma de actividades

Detállanse a continuación todas as actividades planificadas no proxecto inicial e no organigrama anual, tanto as que finalmente se desenvolveron como as que quedaron sen executar ou se reprogramaron, coas correspondentes datas e xustificacións:

Trim.	Data	Actividade	Curso / etapa	Estado
1º	28/10/25	Biscoito de cabaza (Samaín)	Ed. Infantil (28 alum.)	Realizada
1º	14/11/25	Boliños preñados (Magosto)	2º Primaria (11 alum.)	Realizada
1º	12/12/25	Turrón de chocolate negro	2º Primaria (11 alum.)	Realizada
1º	12/12/25	Árbore de Nadal (internivel)	Ed. Infantil (29 alum.)	Realizada
1º	17/12/25 (prevista)	Receita das familias	—	Non realizada (organización interna)
2º	30/01/26	Filloas de Entroido	2º Primaria (11 alum.)	Realizada
2º	09/02/26	Receita de Entroido	Ed. Infantil (29 alum.)	Realizada
2º	17/03/26	Saída ao Ecoagro (Castrelo do Val)	Infantil + 1º Primaria (35 alum.)	Realizada (adiantada; prevista para o 10/04)
2º	17–18/03/26	Plantación na horta escolar	Infantil, 1º, 2º e 4º Primaria (56 alum.)	Realizada
2º	27/03/26	Receita de Pascua (torradas con froita)	2º Primaria (11 alum.)	Realizada

2º	27/03/26	Receita de Pascua (brochetas de froita)	Ed. Infantil (29 alum.)	Realizada
2º	06/03/26 (prevista)	Charla da nutricionista da comarca	—	Posposta ao 3º trimestre (organización interna)
3º	18/05/26	Charla da nutricionista da comarca (trasladada)	1º e 4º Primaria (15 alum.)	Realizada
3º	14/05/26 e 25/05/26	Recollida dos produtos da horta e consumo no comedor escolar	Ed. Infantil	Realizada
3º	15/5/26	Saída a tenda local a por ingredientes	—	Non realizada (organización interna)

En conxunto, das actividades planificadas no organigrama inicial, executáronse doce con ficha de rexistro completa. Quedaron sen realizar ou pendentes de confirmación a actividade das familias do primeiro trimestre e a saída á tenda local (canceladas por motivos de organización interna). A charla da nutricionista, prevista para o segundo trimestre, reprogramouse e desenvolveuse con éxito no terceiro trimestre.

Nivel de participación

Alumnado

A táboa seguinte resume a participación do alumnado por curso e etapa ao longo do curso escolar:

Curso / etapa	Participación rexistrada
Educación Infantil (3, 4 e 5 anos)	29 alumnos e alumnas — participación en 7 das actividades do curso (receitas de Samaín, Nadal, Entroido e Pascua, saída ao Ecoagro, plantación e recollida da horta)
1º de Educación Primaria	Participación na saída ao Ecoagro (35 alumnos en conxunto con Infantil) e na plantación da horta escolar (56 alumnos en conxunto con outros cursos)
2º de Educación Primaria	11 alumnos e alumnas — participación en 7 actividades (Magosto, Nadal, Entroido, Pascua e plantación da horta)
4º de Educación Primaria	Participación na plantación da horta escolar e na charla da nutricionista da comarca

Profesorado

- Titoras de Educación Infantil (2 unidades), responsables da maioría das actividades de Infantil e da coordinación do proxecto.
- Titora de 2º de Educación Primaria, responsable das receitas e actividades do seu curso.
- Mestra de Pedagogía Terapéutica (PT), implicada nas actividades de 2º de Primaria.
- Alumna en prácticas do Grao de Educación Infantil, colaboradora nas actividades de Infantil durante todo o curso.

- Equipo docente do centro en xeral, implicado de forma conxunta na actividade internivel de plantación da horta escolar.

Comunidade e contorna educativas

A comunidade educativa participou principalmente a través do blog do ciclo de Educación Infantil (www.pequenosdecastrelo.blogspot.com), canle empregada para difundir as actividades e manter informadas ás familias. A contorna local de Castrelo do Val tivo un papel destacado a través do Ecoagro, que ademais de acoller a visita didáctica, contou coa colaboración directa de dúas familias do centro que traballan nesa explotación e que guiaron ao alumnado durante a saída.

Outros participantes

- Ecoagro (Castrelo do Val): recurso comunitario externo que acolleu a saída didáctica e proporcionou as plantas para a horta escolar.
- Nutricionista da comarca: impartiu a charla formativa sobre grupos de alimentos e alimentación equilibrada a 1º e 4º de Primaria.

Documentación

Relativa ás actividades realizadas

Para cada unha das doce actividades desenvolvidas elaborouse unha ficha de rexistro normalizada, segundo o modelo facilitado pola coordinación do programa Nutriescolas, que recolle: obxectivo relacionado coa actividade, descrición, obxectivo específico, data de execución, persoas destinatarias, implicación dos membros do centro e da comunidade educativa, número de alumnado participante e que acadou o obxectivo, persoa responsable, ferramentas/técnicas/recursos empregados, alerxias alimentarias, criterios de clasificación dos alimentos e deportes realizados.

Produtos obtidos

- Horta escolar: creada a partir das plantas adquiridas no Ecoagro, mantida polo alumnado de varios cursos e cuxos produtos foron recollidos e consumidos posteriormente no comedor escolar (maio de 2026).
- Receitario informal de receitas saudables vinculadas ao calendario festivo: biscoito de cabaza, boliños preñados, turrón de chocolate negro, árbore de Nadal, filloas de Entroido e receitas de Pascua (torradas e brochetas de froita).
- Rexistro fotográfico completo de todas as actividades realizadas.
- Publicacións no blog do ciclo de Educación Infantil documentando varias das actividades.

Ferramentas utilizadas para a avaliación dos resultados

- Observación directa do profesorado sobre a participación e os hábitos do alumnado.
- Rexistro fotográfico e diario de aula de cada actividade.
- Fichas normalizadas de rexistro de actividades (obxectivos, execución, participación, recursos, alerxias).

2.3. Avaliación

A avaliación do proxecto desenvolveuse de forma continua ao longo dos tres trimestres, seguindo os criterios establecidos no proxecto inicial: observación directa do profesorado sobre a participación e os hábitos do alumnado, rexistro fotográfico e diario de aula de cada actividade, e fichas normalizadas de rexistro (obxectivos, execución, participación e recursos).

Os indicadores de avaliación previstos inicialmente —maior consumo de froita e verdura, valoración positiva dos alimentos frescos e de tempada, implicación das familias, posta en valor da contorna local e colaboración coa experta en nutrición— acadáronse en boa medida á luz das actividades rexistradas: o alumnado participou activamente no consumo e manipulación de froita e verdura fresca (receitas de Pascua, recollida e consumo dos produtos da horta), valorou positivamente os produtos locais e de tempada (visita ao Ecoagro) e contou coa colaboración efectiva da nutricionista da comarca. O indicador relativo á implicación das familias acadouse só parcialmente, debido á imposibilidade de desenvolver a actividade conxunta prevista para o primeiro trimestre.

2.4. Conclusións

O proxecto Nutriescolas, cumpriu en liñas xerais os obxectivos establecidos no proxecto inicial. Ao longo dos tres trimestres realizáronse doce actividades documentadas que combinaron a elaboración de receitas saudables vinculadas ao calendario festivo galego, unha saída didáctica a unha explotación agrocolóxica local, a creación e mantemento dunha horta escolar internivel, a recollida e consumo no comedor escolar dos produtos cultivados, e unha charla formativa da nutricionista da comarca.

O aspecto máis destacado do curso foi, sen dúbida, o ciclo completo desenvolvido en torno á horta escolar —dende a compra das plantas no Ecoagro de Castrelo do Val até o seu consumo no comedor do centro—, que permitiu ao alumnado de varios niveis vivenciar de forma práctica e significativa todo o proceso “do horto ao prato”.

Como aspectos de mellora para o vindeiro curso, sinálase a necesidade de:

- Reforzar a planificación interna para garantir que as actividades coas familias se poidan desenvolver nas datas previstas.
- Anticipar coa maior marxe posible a coordinación con axentes externos (nutricionista, comercios locais) para evitar reprogramacións.
- Concretar e rexistrar a saída a unha tenda local de ingredientes, prevista no organigrama inicial e sen execución constatada neste curso.
- Contar con orzamento presupuestario para levar a cabo as actividades previstas de forma sostible para o centro.

En conxunto, o grao de satisfacción do equipo docente co desenvolvemento do proxecto é elevado. Considérase que a experiencia acadou o seu obxectivo central: chegar ao alumnado, dende as primeiras idades e a través do xogo e da experiencia directa, a hábitos de vida e alimentación saudables que se espera teñan continuidade tanto no centro educativo como no fogar.

Por último, cómpre sinalar como limitación importante a **falta de orzamento económico** específico destinado ao proxecto, circunstancia que dificultou en certa medida a elaboración e o desenvolvemento de varias das actividades previstas (adquisición de ingredientes e materiais de cociña, material de xardinaría para a horta escolar, posibles saídas didácticas adicionais, etc.). Esta carencia de recursos económicos condicionou tanto o alcance como a periodicidade dalgunhas propostas, e considérase un aspecto clave a abordar de cara a vindeiras edicións do programa, sendo recomendable dotar ao centro dunha partida orzamentaria mínima que garanta a viabilidade e continuidade do proxecto Nutriescolas.